

Un tomb pel Vallespir

El Vallespir té un paisatge especial. Un paisatge que atresora unes tradicions mil·lenàries ben arrelades que bressolen una identitat, la catalana, que es manté inesborrable. Així ens ho explica Gentil Puig, director de la revista 'Vallespir'.

Text **Gentil Puig** Cartografia **Blauset**

Quan el viatger entra a Ceret enmig dels tres ponts, Vallespir amunt descobreix una vall cada vegada més encaixada i molt verda —una paradoxa, car el nom llatí era *Vallis aspera*, 'vall aspra'. Pujant el Tec amunt, com ho feia Josep Pla a la recerca del seu amic Manolo Hugué el maig del 1927, es deixa a la dreta Palaldà i a l'esquerra els Banys d'Arles, mentre les sensacions omplen el viatger de paisatges impressionants, de colors, d'olors i de cants d'ocells, com aquell rossinyol que anava a França...

A Arles és imprescindible visitar el claustre gòtic de l'abadia de Santa Maria. Més amunt, passat el pas del Llop i les gorges de la Fou, a l'esquerra es va a Sant Llorenç de Cerdans, i més enllà hi ha Costoja, pas de l'Empordà. Però si es va recte, s'arriba a Prats de Molló, la vila reial. Abans, però, caldrà pujar a Serrallonga per adonar-se de la magnitud del massís del Canigó. Un Canigó mític, conegut i anhelat pels mariners grecs i fenicis, que l'utilitzaven com a far.

No és un atzar que Jacint Verdaguer s'instal·lés a la Presta, al peu del Cos-

tabona, per escriure parts de *Canigó*; ni tampoc que Picasso vingués a Ceret del 1911 al 1914 i convertís la vila en una Meca del cubisme. Al Vallespir i a Ceret, els artistes s'hi complauen, perquè la lluminositat, l'ambient, els contrastos i el caràcter de la gent, entre acollidor i feréstec, fan que el lloc els captivi.

Abans que hi arribessin les avantguardes, el Vallespir ja bressolava una cultura amb orígens pagans mil·lenaris, com les festes de l'ós a Prats, Sant Llorenç i Arles i els focs de Sant Joan a les masies. Tot configura una identitat catalana i comarcal que continua existint malgrat tot en el cor i en el pensament dels vallespirencs com una reminiscència inesborrable. Una reminiscència que es manté gràcies a iniciatives com la revista literària *Vallespir*, escrita en francès durant els anys trenta i recuperada dècades més tard —ara en català— com a símbol de cultura i fidelitat històrica. ◀

Gentil Puig i Moreno. Director de la revista *Vallespir* i expresident del Centre Cultural Català del Vallespir (www.portal-vallespir.cat). **Oriol Clavera.** Fotoperiodista especialitzat en reportatges humans i socials. També publica fotos de viatges i territori.

Guanya un cap de setmana al Vallespir
pàgina 102

68 | EL PAÍS DELS MASOS
El Vallespir és el país dels can i dels cal, de les pairalies on tothom, en una terra de frontera imposada, rep aixopluc i protecció. Les torres i els castells en són testimonis mil·lenaris des de les seves talaies.

74 | CERET AL QUADRAT
L'arribada de Picasso a Ceret des de París va ser un escàndol. La seva companya, Fernande Olivier, fumava i vestia de manera provocadora. Però la veritable revolució passaria a la tela, allà on

l'artista va convertir la vila i els seus paisatges en figures geomètriques.

80 | TRADICIONAL, CREATIU I MOLT LLAMINER
Els formatges de Prats de Molló, el xai d'Arles, les bunyetes, els ànecs d'Oms, les cireres i les pomes de Ceret, els embotits... El Vallespir aporta a la taula i als fogons ingredients plens de contrastos.

86 | LA DOMINACIÓ DE LA VALL ASPRA
Amb muntanyes de gran alçària i aires marins que entren per l'est, el Vallespir és una comarca ben singular, amb relleus abruptes i gorges de vertigen. Un veritable refugi per als primers pobladors, que

s'hi van instal·lar per fugir d'invasors i que ben aviat van saber treure el màxim rendiment a una natura generosa i francament bella.

92 | LA IDENTITAT TRENCADA
Sardanes, focs per Sant Joan, havaneres i banderes arreu. Els colors i les tradicions són indiscutiblement catalanes, però actualment la francesització és més forta que mai. Aquesta és la fotografia actual de la catalanitat a la comarca.

98 | POSTDATA
Envoltat de pics solemnes, el Vallespir exerceix el seu poder d'atracció gràcies als artistes, els fruits dolços de l'horta i els banys del Tec.

100 | GUIA PRÀCTICA
Dades imprescindibles per visitar el Vallespir.

No t'ho perdís. Visitem l'abadia benedictina de Santa Maria d'Arles, que té el seu origen just després de la reconquesta d'aquestes terres per part de Carlemany; coneixem els centres termals dels Banys d'Arles i de la Presta, alimentats pel riu Tec; i recorrem en una hora i mitja les famoses gorges de la Fou, un espectacle de la natura.

Tres passejades. Per fer gana per la vila termal dels Banys d'Arles, de patrimoni per Prats de Molló i el seu cor de carrers medievals i de natura cap a la capella ceretana de Sant Ferriol.

Us recomanem... L'allotjament Le Papillon, a Ceret, i el restaurant L'Hostalet, a Vivers.

SUMARI DOSSIER